

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelsesforløb i oftalmologi.

Øjenafdelingen, Aarhus Universitetshospital

Øjenlægepraksis i Videreuddannelsesregion Nord

Øjenafdelingen, Aalborg Universitetshospital

Målbeskrivelsen anno 2019

Godkendt den 28.06.2019 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for oftamologi, opnås i det daglige arbejde på Øjenafdelingen, AUH, Øjenklinikken XXX og Øjenafdelingen, AaUH. Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige arbejde.

Programmet er opdelt svarende til de 3 ovenstående afdelinger/praksis, som indgår i uddannelsesforløbet og følger tidsmæssigt opbygningen af uddannelsen. Det er beskrevet, hvilke kompetencer der forventes opnået på de enkelte ansættelsessteder, ligesom det er skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Samtidig udgør uddannelsesprogrammet en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Link til aktuelle målbeskrivelse, SST](#)).

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

RMUK: (Region Midtjyllands Uddannelses- og kursusadministration)

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UAO: Uddannelsesansvarlig overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

YL: Yngre læge

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forkortelser	2
Indholdsfortegnelse	3
Uddannelsesforløbets opbygning	5
1. Første ansættelse	6
1.1 Præsentation af afdelingen	6
1.1.1 Introduktion til afdelingen / praksis	6
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen/praksis	6
1.1.3 Uddannelsesvejledning	6
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	7
1.2 Uddannelsesplanlægning	7
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	7
Ambulatoriefunktionen	7
Operationsgangen/dagkirurgien	7
Vagtfunktion	8
Deltagelse i ledelse og administration	8
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	8
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	18
1.4.1 Undervisning	19
1.4.2 Kursus/kongres deltagelse	19
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage	20
1.6 Forskning og udvikling	20
1.7 Anbefalet litteratur	20
Kanski's Clinical Ophthalmology	20
2. Anden ansættelse	21
3. Tredje ansættelse	22
3.1 Præsentation af afdelingen / praksis	22
3.1.1 Introduktion til afdelingen / praksis	22
3.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen/praksis	22
3.1.3 Uddannelsesvejledning	22

3.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	22
3.2 Uddannelsesplanlægning	22
3.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	22
Ambulatoriefunktionen	22
Stuegangsfunktionen	23
Operationsgangen	23
Udefunktion (hjemmebesøg; funktion på andre afdelinger / hospitaler)	23
Tværfaglig konference	23
Vagtfunktion	23
3.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	23
3.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	27
3.4.1 Undervisning	27
3.4.2 Kursusdeltagelse	28
3.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage	28
3.6 Forskning og udvikling	29
3.7 Anbefalet litteratur	29
4. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	30
4.1 Inspektorrapporter	30
4.2 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg	30
5. Nyttige kontakter	31
6. Overordnet organisering af den lægelige videreuddannelse	32
6.1 Generelt om uddannelsesvejledning/samtaler	34
6.2 Generelt om godkendelse af kompetencer	34
6.3 Hvis uddannelsesforløbet ikke lever op til uddannelsesprogrammet	34

Uddannelsesforløbets opbygning

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse
Øjenafdelingen, Aarhus Universitetshospital	En af øjenklinikkerne i Brønderslev, Aalborg eller Aarhus (Der foreligger separat beskrivelse for de fire involverede praksis)	Øjenafdelingen, Aalborg Universitetshospital
Varighed (30 mdr.)	Varighed (6 mdr.)	Varighed (12 mdr.)
Side 6	Side 21	Side 22

1. Første ansættelse

Øjenafdelingen / Aarhus Universitetshospital, 30 mdr.

1.1 Præsentation af afdelingen

Øjenafdelingen, AUH har ca. 120 medarbejdere fordelt på 10 faggrupper. Der var pr. 2018 ansat 11 overlæger, 9 afdelingslæger, 13 læger i hoveduddannelsesstilling og 5 læger i introduktionsstilling. Afdelingen havde i 2017 ca. 45.000 ambulante besøg (heraf 10.000 akutte) og 13.000 operationer årligt. Øjenafdelingen har siden 1999 ikke haft egen sengeafdeling, og næsten alle behandlinger/operationer foretages ambulant.

For yderligere information henvises til øjenafdelingens hjemmeside ([link](#))

1.1.1 Introduktion til afdelingen / praksis

Der udarbejdes særskilt introduktionsprogram, som uddannelseslægen følger de første 2-3 uger. Introduktionsprogrammet tilsendes inden ansættelsesstart.

Introduktionen består af:

Fælles introduktion for nyansatte på sygehuset

Rundvisning og præsentation af afdelingen

Følgedage med yngre læger i afdelingens forskellige ambulatorier

Rundvisning i hornhindebanken og introduktion til procedure for hornhindedonation

Introduktion til afdelingens brandinstruks

Introduktion i IT-systemer og afdelingens hjemmeside/intra, inklusive vejledninger

Møde med ledelsen

Møde med uddannelsesansvarlig overlæge

Møde med hovedvejleder

Elektronisk patientjournal/ intranet/vejledninger

Øjenafdelingen anvender regionens fælles elektroniske patientjournal og har herudover en særskilt elektronisk øjenjournal. Det forventes, at yngre læger skriver journalerne selv.

På øjenafdelingens intranet findes under "Uddannelse" en række dokumenter og videoer, som uddannelseslæger skal anvende og løbende vil blive introduceret til i uddannelsesforløbet.

Kliniske vejledninger/forløbsbeskrivelser og administrative instrukser kan hentes i afdelingens dokumentationssystem (E-dok)

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen/praksis

Se øjenafdelingens hjemmeside ([Link](#)) samt under "Overordnet organisering af den lægelige videreuddannelse" (afsnit 6), hvor de forskellige aktører i den lægelige videreuddannelse er beskrevet.

1.1.3 Uddannelsesvejledning

Der er afsat tid én gang månedligt til vejledersamtaler. Vejledersamtaler kan også planlægges ad hoc. Planlægning og dokumentation af afholdte samtaler sker i RMUK (Region Midtjyllands Uddannelses- og kursusadministration). Via dette system foregår godkendelsesproceduren for de individuelle uddannelsesplaner elektronisk. Den yngre læge og hovedvejlederen har ansvar for at afholde samtaler og justere den individuelle uddannelsesplan cirka hver 3. måned. Hovedvejleder har ansvaret for at planlægge den første samtale. På månedlige speciallægemøder diskuteres uddannelse på afdelingen generelt, og de enkelte uddannelsesforløb gennemgås. Hovedvejlederen eller UAO giver tilbagemelding til den yngre læge fra disse møder.

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Øjenafdelingen er opdelt i en række faglige teams (se nedenfor), der varetager ét eller flere patientforløb på tværs af afdelingens ambulatorium og operationsafsnit. Akutte patienter tilknyttes efter første besøg det relevante team.

Hvert team har speciallæger, sygeplejersker, sekretærer og eventuelt optikere og/eller ortoptist. Indlagte patienter ses i det team, der er ansvarlig for deres øjensygdom.

I løbet af ansættelsen vil uddannelseslægen rotere mellem disse teams og komme til at varetage de funktioner, som kræves for at kunne opnå de nødvendige kompetencer i uddannelsesstillingen. Rotationen planlægges af UAO og tilsigter, at yngre læger tilknyttes en gruppe af faglige teams ca. 3 måneder ad gangen.

I løbet af det sidste halve år i ansættelsen har uddannelseslægen mulighed for at få et ca. 1,5 måneds ophold i et enkelt team.

Teams:

Hornhindesygdomme

Katarakt

Glaukom

Uveitis

Tåreveje

Eksterna

Børneoftalmologi

Skelen

Intrabulbære tumorer

Neurooftalmologi

Orbitalidelser

Medicinsk retina

Kirurgisk retina

1.2 Uddannelsesplanlægning

Alle afdelingens læger fungerer som daglige kliniske vejledere og deltager i praktisk vejledning, supervision og kompetencevurdering. Læger, der er et eller flere trin højere i uddannelsesniveau, kan også gennemføre kompetencevurdering. Ligeledes kan optometriste gennemføre kompetencevurdering på udvalgte funktioner såsom skeleundersøgelse og refraktionering. Vedrørende planlægning se i øvrigt 1.1.4.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Ambulatoriefunktionen

Instruktion og supervision i ambulatoriet foregår som mesterlære sideløbende med kompetencevurdering. Uddannelseslægen introduceres til ambulatoriet af en mere erfaren kollega, sygeplejerske eller optiker/ortoptist. Uddannelseslægen har sammen med en mere erfaren læge parallelle spor, således at der løbende er mulighed for supervision og kompetencevurdering.

I planlægningen af det daglige ambulatoriearbejde tager teamleder og sekretær højde for, hvor langt i uddannelsesforløbet uddannelseslægen er, så de nødvendige kompetencer opnås på det naturlige og rette tidspunkt.

Uddannelseslægen forventes også at agere supervisor for mindre erfarne kolleger.

Operationsgangen/dagkirurgien

Oplæring og kompetencevurdering på operationsgangen sker ved, at uddannelseslægen opererer sammen med en mere erfaren kollega. I starten udføres indgrebet af den erfarne kollega med forklaring til uddannelseslægen. Uddannelseslægen overtager dele eller hele operationen efter behørig oplæring, når

uddannelseslægen er klar til dette. Herefter forventes uddannelseslægen at kunne gennemføre indgrebet selvstændigt (mesterlæreprincippet).

Vagtfunktion

Vagtteamet består af en forvagt, en mellemvagt (stjernevagt), en bagvagt og en overlæge i beredskabsvagt. Forvagten varetages af introduktionsreservelæger og hoveduddannelseslæger i første år af hoveduddannelsen. Stjernevagten dækkes af både introduktions- og hoveduddannelseslæger. Læger i hoveduddannelsens andet år og senere dækker bagvagtslaget

Forvagten og stjernevagten er udelukkende skemasat til at passe vagten. Bagvagten er skemasat med klinisk arbejde i det omfang, varetagelse af bagvagtfunktionen tillader dette, oftest om formiddagen som assistent/operator på operationsgangen. Stjernevagten visiterer akut henviste patienter og ser på patienter på vagtprogrammet.

Vagtholdet er et team, og det forventes, at bagvagten hjælper med at undersøge patienter, så ventetiden for patienterne minimeres, men bagvagten skal også supervisere de yngre læger i vagtteamet.

Praktisk vejledning og supervision forbindelse med vagtarbejdet foregår som mesterlære sideløbende med kompetencevurdering. Uddannelseslægen introduceres til vagtarbejdet af en mere erfaren kollega og/eller sygeplejerske. Uddannelseslægen arbejder i vagten parallelt med en mere erfaren kollega. Der er således mulighed for løbende supervision indtil, den yngre læge har opnået de kompetencer, det kræver selvstændigt at kunne vurdere en patient.

Deltagelse i ledelse og administration

Ledelsen tilsigter, at alle YL (yngre læger) får mulighed for at deltage i administrativt/organisatorisk arbejde i afdelingen f.eks. arbejdsmiljøudvalg, EPJ-ansvar, hygiejneudvalg, TR, diverse projekter.

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Som anført i pkt 3.1.4 vil uddannelseslægen rotere mellem afdelingens forskellige teams og herved komme til at varetage de funktioner, som kræves for at kunne erhverve de i målbeskrivelsen anførte kompetencemål. I nedenstående tabel er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af disse kompetencer.

En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

AUH

Målnummer og kompetencemål Jf. målbeskrivelsen		Konkretisering af kompetencemål	Arbejdsfunktion	Kompetencevurderingsmetode Jf. målbeskrivelsen	Tidspunkt for forventet kompetence-godkendelse (måned)
40	Kunne redegøre for principperne ved informeret samtykke og indhente denne.			Case-baseret diskussion	2.
18	Kunne varetage lidelser i øjets linse og linseapparat	Kunne foretage forundersøgelse til operation for grå stær Kunne redegøre for kataraktoperation og komplikationer Kunne foretage YAG-laser membranektomi Kunne tolke tomografi af forreste øjenafsnit Have kendskab til muligheder for optimal optisk rehabilitering af patienter med katarakt og astigmatisme, patienter med afaki, samt patienter, der tidligere har fået implanteret intraokulær linse, men hvor det primære resultat ikke har været tilfredsstillende	Ambulatorium	Godkendt kompetencekort for kataraktforundersøgelse Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet Godkendt kompetencekort for YAG-behandling af efterstær Godkendt kursus HK5	Delvist: 3. – klinisk Endeligt: 16. – kursus

16	Kunne varetage kongenitte og akkvisitte lidelser i øjets forreste afsnit	Kunne diagnosticere og behandle keratit Kunne redegøre for corneatransplantation og operation for refraktionsanomalier, herunder refraktiv behandling.	Ambulatorium	Godkendt kompetencekort for keratitis Godkendt kursus HK 5 Case-baseret diskussion	Delvist: 4.klinisk Endeligt 12. - kursus
33	Kunne anvende reglerne for erhvervsbetingede synskrav	I trafikken, alle kørekortskrav og krav i transporterhverv. Vejlede patienter i, hvor oplysninger om synskrav til et erhverv kan findes.	Ambulatorium	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK 12	Delvist: 4. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter kursus i sidste ansættelse)
34	Kende til regler for anmeldelsespligten til nationale registre	Cancerregistret, Synsregistret for svagsynede og blinde børn og unge Bivirkningsnævnet, Embedslægeinstitutionen, Statens Seruminstitut, Arbejdsskadestyrelsen, Sociale myndigheder Politi		Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK 12 og HK 13	Delvist: 6. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter kursus i sidste ansættelse
28	Kunne iværksætte tiltag for at hjælpe blinde og svagsynede børn og voksne	Iværksætte foranstaltninger ved pludseligt synstab Iværksætte foranstaltninger ved snigende synstab Iværksætte pædagogiske tiltag Anvende anmeldelsespligten af blinde og svagsynede børn og unge	Ambulatorium	Godkendt kursus Case-baseret diskussion	Delvist: 8. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter kursus i sidste ansættelse)

11	Kunne udføre avancerede oftalmologiske undersøgelser	Herunder: Undersøgelse af syn, øjne og øjenomgivelser Undersøgelse af visus hos personer uden sprog Farvesynstest Neurooftalmologisk undersøgelse Ortoptisk undersøgelse Autorefraktionsmåling Kunne udføre og tolke: Spaltelampe- og fundusfotografering, pachymetri, OCT af macula Kunne tolke: Angiografi OCT-undersøgelser af retina, papil og forreste afsnit Automatisk perimetri Have kendskab til: Corneal topografi/tomografi, Forholdet mellem pachymetri og IOP, ERG, mfERG, mørkeadaptation, EOG, Skiaskopi	Ambulatorium	Case-baseret diskussion.	12.
25	Kunne varetage øjenlidelser hos børn	Diagnosticere uveit i forbindelse med JIA Udrede for hvid pupil Kunne diagnosticere og behandle allergisk conjunctivitis og vernal keratoconjunctivitis hos	Ambulatorium	Godkendt kursus HK13 Godkendt kompetencekort 'Børn og skelen'	Delvist: 14. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter

		børn		Case-baseret diskussion	kursus i sidste ansættelse)
14	Kunne varetage lidelser i orbita	Kunne fortolke symptomer og kliniske fund, samt planlægge udredningsprogram og foretage relevant henvisning ved mistanke om lidelse i orbita Kendskab til indikationen og praktisk udførelse af lateral canthotomi og cantholyse	Ambulatorium	Godkendt kompetencekort for Graves' orbitopati Godkendt kursus HK 9 Case-baseret diskussion	16.
35	Kunne anvende og redegøre for bestemmelserne vedrørende patientklager, patienterstatning, Livstestamente og organdonation.			Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK 12	Delvist: 16. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter kursus i sidste ansættelse)
36	Kunne udnytte og prioritere afdelingens og egne ressourcer inden for afgrænsede områder i relation til det lægelige arbejde	Redegøre for principper og krav for kvalitetssikring og -udvikling Kunne korrespondere med andre kolleger og myndigheder, inklusiv klageinstanser Kunne afvikle eget rimelige arbejdsprogram inden for den planlagte tid	Ambulatorium	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal være respondenter.	18.
37	Kunne bidrage til ledelsen af et team	Kunne udforme instrukser for arbejdsgange, vagttilrettelæggelser og behandlingsrutiner for medicinsk virksomhed		360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal	18.

				være respondenter.	
38	Kunne etablere kontakt og kommunikere med patienter, kolleger, andet sundheds-personale og øvrige samarbejdspartnere på niveau tilpasset situationen.	Indsamle og anvende relevant information om sygdom og forhold som har indflydelse på patientens situation Kunne forelægge en problemstilling mundtligt eller skriftlig vedrørende en patient på en sådan måde, at det kan danne grundlag for en beslutning Kunne informere patienter og pårørende om kirurgiske procedurer og medicinske behandlinger herunder forventet effekt, normale per- og postoperative forløb, bivirkninger, komplikationer og risici – på et niveau og i en detaljeringsgrad, der er tilpasset den enkelte patient. Kunne vejlede patienter og pårørende i beslutninger om valg af behandling Kunne informere patienter og pårørende om alvorlig, syns- og/eller livstruende sygdom– på et niveau og i en detaljeringsgrad, der er tilpasset den enkelte patient. Kunne sikre at patient og pårørende har forstået en given information	Ambulatorium	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal være respondenter.	Delvist: 18. (360 grader) Endeligt: 30. (Case-baseret diskussion)
15	Kunne varetage lidelser i tårevejene	Kunne fortolke symptomer og kliniske fund, samt planlægge udredningsprogram og foretage relevant henvisning ved mistanke om lidelse i tåreveje. Gennemskylle og sondere tåreveje.	Ambulatorium	Godkendt kompetencekort for akvisit tillukning af tårekanalen inklusiv sondering af kanalikkel (ikke ductus) med Bowman sonde Godkendt kursus HK 9	18.

30	Kunne indgå i tværfaglige team med respekt for de øvrige teammedlemmers meninger og roller i samarbejdet og samtidig bidrage med egen faglig ekspertise	Kunne søge råd og vejledning hos kolleger og samarbejdspartnere Kunne søge råd og vejledning fra lægelige og ikke-lægelige specialister Kunne indgå i tværfaglige team med respekt for de øvrige teammedlemmers meninger og rolle i samarbejdet og samtidig bidrage med egen faglig ekspertise	Ambulatorium	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal være respondenter.	18.
31	Kunne opretholde og udvikle faglig kompetence	Anvende informationsteknologi til optimering af patientbehandling	Ambulatorium	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal være respondenter.	18.
32	Kunne håndtere konfliktfyldte forhold over for patient, pårørende og personale	Interessekonflikter Ressourceallokering Videnskabsetik	Ambulatorium	360 graders feedback, som udføres indenfor de første 24 mdr's ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker, sekretærer og/eller andet personale skal være respondenter. Case-baseret diskussion	18.
41	Kunne vurdere videnskabelig litteratur, lærebøger og foredrag kritisk og uddrage	Kunne foretage en litteratursøgning Kunne redegøre for og anvende den basale medicinske statistik.		Godkendt forskningstræningskursus, opnået ph.d. eller dr. med.	20.

	essensen heraf.			Case-baseret diskussion	
12	Kunne varetage forskellige typer af glaukom	Kunne redegøre for medicinsk og kirurgisk behandling af forskellige typer af glaukom inklusive komplikationer Kunne foretage laserbehandling af glaukom med YAG iridotomi Kunne udføre lasertrabekuloplastik Kunne udføre diodelaserbehandling af corpus ciliare Assisteret til mindst 1 filtrerende operation	Ambulatorium	Godkendt kursus HK6 Case-baseret diskussion. Godkendt kompetencekort for YAG iridotomi	24.
21	Kunne varetage traumer i relation til øjet og øjenomgivelserne	Kunne behandle hyphæma medicinsk Kunne suturere simple læsioner i øjenlåg.	Ambulatorium Operationsstue	Godkendt kursus HB3, HK5 Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet. Case-baseret diskussion	24.
22	Kunne varetage refraktionsanomalier	Kunne foretage subjektiv refraktionering Kunne foretage autorefraktionering Kunne redegøre for kirurgisk og optisk behandling af refraktionsanomalier	Ambulatorium	Godkendt kursus HK5, HK12 Godkendt kompetencekort for subjektiv refraktionering Case-baseret diskussion	24.
27	Kunne identificere øjenmanifestationer ved genetiske lidelser	Kende til kromosomundersøgelser og DNA analyser ved arvelige øjensygdomme		Godkendt kursus HB13 Case-baseret diskussion	Delvist: 24. (Case-baseret diskussion) Endeligt efter kursus i sidste

					ansættelse)
13	Kunne diagnosticere og behandle kongenitte misdannelser og akvisitte forandringer i øjenomgivelserne, herunder tumorer	Kunne erkende kongenitte misdannelser og akvisitte forandringer i øjenomgivelserne og foretage relevant behandling eller henvisning. Kunne erkende øjenlågstumorer, planlægge udredningsprogram, foretage biopsi, fortolke biopsisvar og foretage relevant behandling eller henvisning Kunne redegøre for kirurgiske behandlingsprincipper for lidelser i øjenlågene, samt indikationer og komplikationer for plastikkirurgiske indgreb i øjenlågene.	Ambulatorium	Godkendt kursus HK9 Case-baseret diskussion Godkendt kompetencekort for øjenlågstumor herunder biopsitagning evt. som stansebiopsi. Godkendt kompetencekort for chalazion herunder incision i lokal bedøvelse Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet.	26.
17	Kunne varetage lidelser i sclera	Diagnosticere scleritis	Ambulatorium	Godkendt kursus HK5 Case-baseret diskussion	28. (sjældent)
19	Kunne varetage uveale lidelser	Foretage uveitudredning Kunne behandle akutte og kroniske uveale inflammationer. Herunder forskellige administrationsformer af steroid Diagnosticere uvealt malignt melanom	Ambulatorium	Godkendt kursus HK7 Case-baseret diskussion	28.
42	Kunne formidle et videnskabeligt budskab samt undervise studenter, kolleger og andet personale.	Kunne forberede og holde et videnskabeligt foredrag.		Godkendt forsknings træningsforløb eller opnået ph.d. eller dr. med. Case-baseret diskussion	28.
43	Kunne udarbejde en projektbeskrivelse/protokol og stå for	Kunne redegøre for bestemmelserne for anmeldelser af videnskabelige projekter til		Godkendt forsknings træningsforløb eller opnået	28.

	afvikling af projektet.	de videnskabsetiske komitéer.		ph.d. eller dr. med.	
23	Kunne varetage manifest og latent skelen	Kunne foretage ortoptisk undersøgelse og behandling inklusive amblyopibehandling og konvergenstræning Kunne redegøre for kirurgisk behandling af skelen inklusive komplikationer	Ambulatorium	Godkendt kursus HK8 Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet. Case-baseret diskussion	30.
26	Kunne redegøre for synsfysiologi, farmakologi og anatomi	Kunne redegøre for normal synsudvikling. Kunne redegøre for patologisk synsudvikling hos børn og voksne		Godkendt kursus HB2	30.

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer/undervisningsseancer/møder uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære ved deltagelse.

	Indhold	Tidspunkt	Deltagere	Læring/lægeroller
Fælles morgenkonference Inklusiv dagens case	Tiltrædende bagvagt gennemgår dagens vagtprogram Dagens Case (YL på skift) Fordeling af arbejdsopgaver	Alle hverdage kl 8-8.15	Alle læger med klinisk arbejde Afdelingsledelsen Afd.sygeplejersker Sygeplejerske fra akutteamet	Patientforløb/ patientansvar Professionel Medicinsk ekspert Leder Kommunikator
Røntgen konference	Gennemgang af billeddiagnostiske undersøgelser fra den foregående uge	Torsdag kl. 8.15-8.25	Læger	Medicinsk ekspert
Formaliseret undervisning	Undervisning ved uddannelseslæger, speciallæger og inviterede foredragsholdere (Fremlæggelse af opgaver fra vejlederkurser/SOL ect foregår også her)	Onsdag kl. 8.15-9.00	Alle uddannelseslæger Speciallæger	Medicinsk ekspert Leder Akademiker Kommunikator Sundhedsfremmer
Systematisk undervisning	YL læser (- efter læseplan) og forbereder spørgsmål til dounut-round. Speciallæge superviserer	Tirsdag og fredag kl.8.15-8.40	Alle uddannelseslæger og relevant speciallæge	Medicinsk ekspert
Journal club		Ca. 1 gang pr måned	Afdelingens ph.d. studerende Deltagelse er frivillig Alle er velkomne	Videnskabelige kompetencer
Staff meeting		Første onsdag i måneden	Alle læger	Medicinsk ekspert
Yngre lægemøder	Dagsorden udsendes	Ca. 1 gang om måneden	YL	Kommunikator, samarbejder,

		(Indkaldelse udsendes)		leder
Frokostmøde	Uddannelsesmæssige og organisatoriske emner.	Ca. 1 gang pr måned kl. 12-13	YL, UKYL, UAO og ledelsen	Kommunikator, samarbejder, leder
Oplæring i prøvetagning ved endoftalmi	Hands-on	Ca. 4 gange årligt	YL OP-sygeplejersker underviser	Medicinsk ekspert
Tværfaglige teamkonferencer	Tværfaglige emner og eventuelt undervisning	Varierer afhængigt af de enkelte teams behov Oversigt findes på uddannelsestavlen	Teammedlemmer YL deltager når de har funktion i teamet	Kommunikator, samarbejder Medicinsk ekspert

1.4.1 Undervisning

Nedenfor uddybes enkelte elementer i ovenstående skema

Morgenkonferencer/dagens case:

Ved morgenkonferencen fremlægger yngre læger på skift en patientcase. Casen skal handle om et patientforløb, hvor der er et læringspotentiale for de øvrige yngre læger. Casen præsenteres kort, gerne med supplerende billedmateriale ect. Selve fremlæggelsen skal indeholde et spørgsmål, som konferencedeltagerne kort kan diskutere to og to, hvorefter spørgsmålet diskuteres i plenum. Patientcasen bør ikke tage mere end 5 minutter.

Formaliseret undervisning:

Undervisningen forestås af yngre læger, speciallæger og inviterede foredragsholdere. Programmet findes på afdelingens intranet under "uddannelse" og planlægges af uddannelseskoordinerende yngre læge.

Systematisk undervisning:

De uddannelsessøgende yngre læger deltager i systematisk morgenundervisning x 2 ugentligt, hvor YL Uddannelseslæger deltager i undervisning af studerende på afdelingen, ligesom det forventes, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen.

hører hinanden i teoretisk/praktisk stof under supervision af speciallæge. Det forventes, at alle yngre læger deltager og har forberedt sig. Læseplanen kan findes på afdelingens intranet.

1.4.2 Kursus/kongres deltagelse

Under hoveduddannelsesforløbet deltager uddannelseslægen i de generelle organisatoriske kurser [link](#) og de specialespecifikke kurser [link](#)

Desuden deltager uddannelseslægen i kurser i videnskabelig metode som led i forskningstræningsmodulet (se punkt 3.6)

Det forventes, at uddannelseslægen fremlægger opgaver fra SOL-kurset til morgenundervisning efter aftale med UKYL.

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn til kurserne, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (skemalægger) om kursernes placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig de generelle kurser og forskningstræningskurserne, mens tildeling af kursusplads på de specialespecifikke kurser sker automatisk. Vær opmærksom på, at der kan være lang venteliste til nogle kurser.

Der er mulighed for at søge fri med løn til deltagelse i øvrige faglige kurser/kongresser. Dækning af udgifterne til kursusafgift, rejse etc. kan søges på hospitalet, men der er begrænsede midler til rådighed. På afdelingen findes derudover et legat, der kan søges hvert år efter opslag, og som uddeler midler til brug ved kursus- og kongresdeltagelse.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage

Fokuserede ophold skal som hovedregel henlægges til HU-forløbets tredje eller fjerde år - dvs under opholdet på øjenafdelingen i Aalborg.

1.6 Forskning og udvikling

Hoveduddannelsens forskningstræningsprojekt [link](#) forudsættes gennemført under ansættelsen på øjenafdelingen i Aarhus. Det er imidlertid øjenafdelingens vision, at alle uddannelseslæger herudover har mulighed for at bidrage til fagets udvikling med et mindre eller større projekt.

Forskningen inden for øjenfaget på Aarhus Universitetshospital superviseres af øjenfagets tre professorer. Øjenafdelingen initierer og deltager i forskningen inden for alle øjenfagets aspekter.

De vigtigste overordnede forsknings- og udviklingsfelter er:

- øjets sansefunktion
- vaskulær patofysiologi
- trykforhold og glaukom
- uveitis
- diagnostik og behandling af nethindesygdomme
- arvelige sygdomme i øjets forreste og bagerste afsnit
- hornhindens fysiologi, patofysiologi og transparensforhold
- refraktiv kirurgi og katarakt
- immunologi og transplantation.
- okulær gentterapi herunder udvikling af eksperimentel gentterapi til behandling arvelige og erhvervede nethindesygdomme.

1.7 Anbefalet litteratur

En del af uddannelseslægers kompetence opnås ved selvstudier. Nedenfor er angivet en oversigt over litteratur, som uddannelseslægen forventes at orientere sig i

AAO bøgerne, Basic and Clinical Science Course

Kanski's Clinical Ophthalmology

The Wills Eye Manual

[E-dok](#)

2. Anden ansættelse

En af fire øjenlægepraksis i Brønderslev, Ikast, Aarhus og Aalborg.

Der er udformet en beskrivelse for hver af disse praksis.

3. Tredje ansættelse

Øjenafdelingen, Aalborg Universitetshospital, 12 mdr

3.1 Præsentation af afdelingen / praksis

Aalborg Øjenafdeling varetager behandlinger på hovedfunktions-, regions- og højt specialiserede funktioner inden for specialet og modtager akutte patienter på døgnbasis. Informationer om afdelingens behandlingstilbud, patientflow, normering og opbygning fremgår af afdelingens hjemmeside: [Link](#). Afdelingens særlige ekspertiseområder er blandt andet medicinsk og kirurgisk vitreoretinologi, børneoftalmologi, neuro-oftalmologi, elektrofysiologi, katarakt, glaukom, eksterna og skelen.

3.1.1 Introduktion til afdelingen / praksis

Der er udarbejdet et særskilt introduktionsprogram, som uddannelseslægen følger den første måned. Introduktionsprogrammet er en kombination af central introduktion (Universitetshospitalet) og afdelingens introduktion. Programmet fremsendes før ansættelsesstart.

3.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen/praksis

I afsnittet "Overordnet organisering af den lægelige videreuddannelse" (afsnit 6) er de forskellige aktører i den lægelige videreuddannelse beskrevet.

3.1.3 Uddannelsesvejledning

Der er afsat tid i introduktionsprogrammet til introduktionssamtale med hovedvejlederen. Planlægning af efterfølgende samtaler foretages efter nærmere aftale mellem hoveduddannelseslæge og hovedvejleder i et fælles ansvar. Dokumentation af afholdte samtaler sker på samtalskemaer. Under samtalen udarbejder vejledt og vejleder en individuel uddannelsesplan.

3.1.4 Arbejdsopgaver og -tilrettelæggelse

Som ansat i en uddannelsesstilling har man den primære opgave at dygtiggøre sig i et bredt udsnit af oftalmologiske færdigheder, som de er defineret i målbeskrivelsen. Den første måned introduceres den yngre læge til hospitalet og afdelingen. Den yngre læge deltager derefter i vagten, som udgangspunkt som forvagt, det sidste halve år af ansættelsen dog mest sandsynligt som bagvagt. Der er altid en speciallæge tilgængelig som bagvagt eller bag-bagvagt. Bortset fra vagten er arbejdet primært tilrettelagt i emneorienterede ambulatorier som uveit, skelen, børneoftalmologi, glaukom, AMD, medicinsk retina, corneo-konjunktivale tilstande, vitreoretinale sygdomme, eksterna, katarakt, tilsynsvirksomhed. Mange af disse ambulatorier er parallelambulatorier, hvor uddannelseslægen arbejder parallelt med en speciallæge, der efter behov instruerer, støtter, observerer og giver feedback. Der er også mulighed for at følge egne patienter i længerevarende forløb. Som led i profilering af individuelle læger kan det aftales, at der i en periode sættes mere end gennemsnitligt på kirurgi eller et andet specialområde som f.eks. medicinsk retina og børneoftalmologi.

3.2 Uddannelsesplanlægning

Alle afdelingens læger fungerer som daglige kliniske vejledere og deltager i praktisk vejledning og supervision. Det er kun læger, der er et trin højere i uddannelsesniveau, der kan gennemføre kompetencevurdering.

3.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Ambulatoriefunktionen

Praktisk vejledning og supervision i ambulatoriet foregår som mesterlære sideløbende med kompetencevurdering. Uddannelseslægen introduceres til ambulatoriet af en mere erfaren kollega og ambulatoriepersonalet. Der er etableret parallelambulatorier, hvor uddannelseslægen sammen med en mere erfaren læge har parallelle spor, hvor der er indlagt tid til supervision og kompetencevurdering (ved speciallæge). Når kompetencevurderingen er gennemført, får uddannelseslægen selvstændig funktion med mulighed for at søge

hjælp hos en mere erfaren læge. Uddannelseslægen forventes også at agere supervisor for mindre erfarne kolleger.

Stuegangsfunktionen

Uddannelseslægen går af og til stuegang på de få indlagte patienter, der hovedsagelig er blevet indlagt akut med komplicerede tilstande som f.eks. keratitis, panoftalmi eller glaukom. Her forventes den yngre læge at holde en lav tærskel for at søge hjælp fra mere erfarne kollega med henblik på behandlingsplan mv. Stuegang indebærer også hjemsendelse af operationspatienter dagen efter operation (1.dags kontroller).

Operationsgangen.

Som hovedregel kommer hoveduddannelseslæger kun på operationsgangen i beskeden omfang i overensstemmelse med målbeskrivelsen. Oplæring og kompetencevurdering på operationsgangen sker ved, at uddannelseslægen opererer sammen med en mere erfarne kollega. I starten udføres indgrebet af den erfarne kollega med forklaring til uddannelseslægen. Uddannelseslægen overtager dele af eller hele operationen efter behørig oplæring og kompetencevurderes (ved speciallæge), når uddannelseslægen er klar dertil. Herefter forventes uddannelseslægen at kunne gennemføre indgrebet selvstændigt.

Udefunktion (hjemmebesøg; funktion på andre afdelinger / hospitaler)

Uddannelseslægen deltager i afdelingens servicering af andre afdelinger i form af tilsyn på egen matrikel eller på Aalborg Sygehus Nord. Deltagelsen sker under hensyntagen til kompetenceniveau.

Tværfaglig konference

Se punkt 3.4.

Vagtfunktion

Vagtfunktionen dækkes alle dage af forvagt (dag- og aften) og af bagvagterne (døgnvagt).

Læringspotentialer er stort, idet vagtpatienterne i stort omfang er uselekterede, således at man kommer hele paletten rundt inden for specialet. Akutte og subakutte tilsyn til andre afdelingers patienter giver store læringsmuligheder. Patienterne kan være henvist fra øjenlæge, vagtlæge, egen læge eller hospitalsafdelinger.

3.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i dette element af uddannelsesforløbet. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Tabellen nedenfor giver et overblik.

Målnummer og kompetencemål Jf målbeskrivelsen		Konkretisering af kompetencemål	Arbejdsfunktion	Kompetencevurderingsmetode Jf målbeskrivelsen	Tidspunkt for forventet kompetence godkendelse (mdr.)
24	Kunne varetage neurooftalmologiske lidelser	Diagnosticere parese af nn. III, IV, VI Diagnosticere opticusneurit Udrede for pupilabnormiteter Kendskab til patologiske øjenbevægelser, som f.eks. nystagmus, abnorme sakkadebevægelser, internucleær oftalmoplegi.	Arbejde i ambulatoriet	Godkendt kursus HK14 Case-baseret diskussion	6.
25	Kunne varetage øjenlidelser hos børn	Diagnosticere uveit i forbindelse med JIA Udrede for hvid pupil Kunne diagnosticere og behandle allergisk conjunctivitis og vernal keratoconjunctivitis hos børn	Arbejde i ambulatoriet	Godkendt kursus HK13 Godkendt kompetencekort 'Børn og skelen' Case-baseret diskussion	6. (Godkendt kursus)
27	Kunne identificere øjenmanifestationer ved genetiske lidelser	Kende til kromosomundersøgelser og DNA analyser ved arvelige øjensygdomme	Arbejde i ambulatoriet	Godkendt kursus HB13 Case-baseret diskussion	6.(Kursus)
28	Kunne iværksætte tiltag for at hjælpe blinde og svagsynede børn og voksne	Iværksætte foranstaltninger ved pludseligt synstab Iværksætte foranstaltninger ved snigende synstab Iværksætte pædagogiske tiltag Anvende anmeldelsespligten af blinde og	Litteraturstudier Specialespecifikt kursus Mesterlære	Godkendt kursus HB12, HB13 Case-baseret diskussion	6.(Kursus)

		svagsynede børn og unge			
33	Kunne anvende reglerne for erhvervsbetingede synskrav	I trafikken, alle kørekortskrav og krav i transporterhverv. Vejlede patienter i, hvor oplysninger om synskrav til et erhverv kan findes.	Ambulatoriearbejde. Kursusdeltagelse. Litteraturstudier. Internetsøgninger.	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK12	6.(Kursus)
34	Kende til regler for anmeldelsespligten til nationale registre	Cancerregistret, Synsregistret for svagsynede og blinde børn og unge Bivirkningsnævnet, Embedslægeinstitutionen, Statens Seruminstitut, Arbejdsskadestyrelsen, Sociale myndigheder Politi	Ambulatoriearbejde. Kursusdeltagelse. Litteraturstudier. Internetsøgninger.	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK12	6.(Kursus)
35	Kunne anvende og redegøre for bestemmelserne vedrørende patientklager, patienterstatning, Livstestamente og organdonation.		Ambulatoriearbejde. Kursusdeltagelse. Litteraturstudier. Internetsøgninger.	Case-baseret diskussion Godkendt kursus	6.(Kursus)
20	Kunne varetage lidelser i retina og corpus vitreum	Diagnosticere og behandle aldersrelateret maculadegeneration, diabetisk retinopati og retinale karokklusioner Deltage i screeningsprogram for diabetisk retinopati. Redegøre for kirurgisk behandling af sygdomme i nethinde og glaslegeme, herunder komplikationer Kunne foretage laserbehandling af retinale rifter samt panretinal laserbehandling.	Ambulatoriearbejde. Arbejde i operationsgangen.	Godkendt kompetencekort for laserbehandling af retina Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet. Godkendt kursus HK7, HK10	10.

				Case-baseret diskussion	
39	Kunne håndtere krisereaktioner hos patienter og pårørende i forbindelse med synsskade eller maligne lidelser.		Mesterlære. Casepræsentation. Litteraturstudier.	Case-baseret diskussion	10.

3.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af at deltage.

	Indhold	Hyppighed	Deltagere	Læring
Fælles morgenkonference	Rapport fra vagtholdet Dagens Case Fordeling af arbejdsopgaver	Alle hverdage	Alle læger	Patientforløb og organisation. Overlevering af patientansvar. Rapportering af patientforløb.
Middagskonference	Stuegang, vagtmelding	Alle hverdage	Alle læger	Patientforløb. Overlevering af patientansvar. Organisation.
Rtg. Konferencer	Gennemgang af rtg. undersøgelser	Tirsdag	Alle læger	Patientforløb Specielle problemstillinger
Fotokonference	Cases med fotos	Hveranden tirsdag morgen	Alle læger	Medicinsk ekspert. Specielle problemstillinger.
Mandagsundervisning	Undervisning ved uddannelseslæger	Mandag morgen	Alle uddannelseslæger Speciallæger	Medicinsk ekspert. Præsentation.
Staff meeting	For alle sygehusets læger.	Hveranden tirsdag morgen	Alle læger	Medicinsk ekspert Patientforløb og organisation
Yngre lægemøder		1 mandag morgen/måned.	Yngre læger	Uddannelses- og organisations-spørgsmål.

3.4.1 Undervisning

Hver mandag er der intern undervisning, som forestås af en yngre læge. Dette skal udvikle kompetencer inden for akademikerrollen, især undervisning og formidling. UKYL står for tilrettelæggelsen af emnerne og foredragsholderne. Emnerne spænder vidt og kan f.eks. bestå af præsentation af oversigtsartikler, cases som bruges som udgangspunkt for gennemgang af et bestemt område inden for oftalmologien, systematisk gennemgang af et emne, præsentation af projekter (evt. fra forskningstræning) og beretninger fra kongresser og kurser.

Monofaglige undervisningseftermiddage: 3-6 gange om året kl. 15-17. Her behandles et emne lidt dyberegående, evt. er der tale om praktiske håndgreb eller gennemgang/demonstration af apparater. Undervisningen forestås ofte af en speciallæge i samarbejde med en uddannelseslæge.

Uddannelseslægen deltager i undervisning af studenter på afdelingen, ligesom vi forventer, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen.

Forskningstræningsopgaven samt opgaven udarbejdet i forbindelse med SOL-kurset fremlægges på afdelingen ved morgenkonference eller ved morgenundervisningen.

Staff-meeting; 1 gang pr måned fraset juli og december – her kan uddannelseslæger efter aftale bidrage med indlæg.

Forskningstræningsopgaven fremlægges evt. ved selskabets årsmøde.

Konferencer se skema ovenfor.

3.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i de de specialespecifikke kurser samt de obligatoriske SOL-kurser, for så vidt de ikke allerede er overstået.

Forskningstræningskurserne - og resten af forskningstræningsmodulet - forudsættes gennemført i den første ansættelse på Øjenafdelingen på Aarhus Universitetshospital.

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (ledende overlæge) om kursernes placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig de generelle kurser: [Link](#), mens tildeling til de specialespecifikke kurser sker ved invitation fra hovedkursus-lederen.

Økonomisk er der som udgangspunkt kun finansiering af obligatoriske kurser. Der kan dog søges om støtte til det årlige weekendkursus i regi af FAYO (Foreningen Af Yngre Oftalmologer) og det årlige efteruddannelseskursus i DOS regi (Dansk Oftalmologisk Selskab).

Vær opmærksom på at søge om optagelse på de generelle kurser tidligt for ikke at komme i tidnød

Kongresser – hvis relevant for denne del af uddannelsesforløbet.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekommende af den ledende overlæge.

Det er fast procedure i forbindelse med deltagelse i kurser, at uddannelseslægen sammen med hovedvejleder, udarbejder mål for deltagelse i kurset, og at uddannelseslægen efter gennemført kursus orienterer alle læger i afdelingen om kursusudbyttet (se under undervisning).

3.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage

Fokuseret ophold 24

Til erhvervelse af dele af kompetence 24 kan der benyttes et fokuseret ophold på afdelinger, der har særlig betydning for diagnosticering af de neurooftalmologiske lidelser og sætte dem i perspektiv til neurologiske sygdomme. Det drejer sig om ophold i et neuroradiologisk og/eller et neurofysiologisk afsnit og/eller en neurologisk/neurokirurgisk afdeling og/eller en større øjenafdeling i ind- eller udland af i alt 2 – 15 dages varighed.

Til at opnå færdigheder i valg af billeddiagnostiske metoder og tolkning af billederne kan der arrangeres ophold i et neuroradiologisk afsnit af 3-5 dages varighed, hvor oplæring foregår efter mesterlæreprincippet, litteraturstudier og superviseret arbejde. Kompetencen vurderes ved case-baseret diskussion.

Til at opnå færdigheder i valg af elektrofysiologisk undersøgelsesmetode og tolkning af resultaterne kan der arrangeres ophold i et elektrofysiologisk afsnit af 2-5 dages varighed, hvor oplæring foregår efter mesterlæreprincippet, litteraturstudier og superviseret arbejde; og kompetencerne vurderes ved case-baseret diskussion.

Til at opnå færdigheder i at vurdere øjenlidelers sammenhæng med neurologisk sygdom kan der arrangeres ophold i en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling og/eller øjenafdeling af 3-10 dages varighed, hvor oplæring foregår efter mesterlæreprincipper, litteraturstudier og superviseret arbejde. Kompetencerne vurderes ved case-baseret diskussion.

Fokuseret ophold 28

Til erhvervelse af kompetence nr. 28 kan der efter nærmere aftale benyttes et fokuseret ophold af 2-5 dages varighed på en synscentral/kommunikationscenter/synsinstitut i Danmark, hvor der er særlig gunstige muligheder for et intensivt forløb med henblik på kompetenceerhvervelsen. Der tænkes her især på Kennedy Centrets Øjenfunktion i Glostrup, Center for Syn og Hjælpemidler Aarhus samt Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed i Aalborg. Tanken med evt. at henlægge kompetenceerhvervelsen til et fokuseret ophold for enkelte, særligt interesserede læger er at opnå et accelereret forløb, at stimulere til opbygning af personligt netværk og at understøtte muligheden for profilering inden for faget.

3.6 Forskning og udvikling

Hoveduddannelsens forskningstræningsprojekt forudsættes gennemført, afsluttet og godkendt under ansættelsen i Aarhus. (Hvis man ikke får dispensation på baggrund af tidligere akademisk aktivitet). Der ses i øvrigt med stor velvilje på deltagelse i forskningsprojekter af både større og mindre omfang efter nærmere aftale med afdelingens professor og øvrige forskningsaktive ansatte. Afdelingen indgår i øvrigt i forskningsprojekter, hvor den yngre læge kan møde projektpatienter og skal medvirke til at indsamle data.

3.7 Anbefalet litteratur

En del af uddannelseslægers kompetence opnås ved selvstudier. Nedenfor er angivet en oversigt over litteratur, som uddannelseslægen forventes at orientere sig i.

AAOs lærebogssystem: [Link](#)
eller tilsvarende f.eks.:

Daniel M. Albert, Frederick A. Jakobiec: Principles and Practice of Ophthalmology: [Link](#)

Myron Yanoff, Jay S. Duker, James J. Augsburger: Ophthalmology: [Link](#)

Forud for ansættelse forventes det at Jack J Kanski, Brad Rowling: Clinical Ophthalmology, a systematic approach. 8th edition er kendt stof: [Link](#)

4. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Uddannelseslægers evalueringer af afdelingen ses på www.evaluer.dk – ligesom seneste inspektorrapport kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside ([Link](#)).

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse (DRRLV) skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse (Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse¹). Derfor følger DRRLV løbende uddannelseslægenes evalueringer af uddannelsesstederne, ligesom inspektorrapporter altid dagsordensættes på møder i DRRLV.

Kvaliteten i den lægelige videreuddannelse følges endvidere af de postgraduate kliniske lektorer og i de specialespecifikke uddannelsesudvalg (se nedenfor), og på de enkelte hospitaler, samt på den enkelte afdeling.

Alle uddannelseslæger skal ved afslutning af hvert delforløb evaluere sit ophold, både hvad angår uddannelsesprogram, herunder uddannelsesplan samt uddannelsesstedets uddannelsesmiljø og dets læringsrammer. Evalueringen foregår via www.evaluer.dk, som den yngre læge kan tilgå fra den elektroniske logbog.

Uddannelseslægenes evalueringer af uddannelsesstederne offentliggøres på www.evaluer.dk. Den enkelte læges evaluering er anonym og dermed ikke offentligt tilgængelig. Derimod offentliggøres et gennemsnit for alle evalueringer på den uddannelsesgivende afdeling. Uddannelsesansvarlige overlæger har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstedet. For afdelingen er denne prosatekst oftest den mest givende og udviklende del af evalueringerne, mens pointevalueringerne mere tjener til sammenligning på tværs af afdelinger, specialer og hospitaler. Afdelingerne vil løbende anvende disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

4.1 Inspektorrapporter

Sundhedsstyrelsen² er ansvarlig for inspektorordningen og udsender inspektorer til alle uddannelsesgivende afdelinger med jævne mellemrum, samt udsender rapporter fra inspektorenes besøg. Det fremgår af Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse (kap. 2, § 7), at DRRLV løbende skal vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne. Ordningen er et væsentligt element i kvalitetsopfølgningen af den lægelige videreuddannelse på de enkelte hospitaler og afdelinger. Inspektorrapporterne fremlægges løbende på møder i DRRLV, som via den Postgraduate Kliniske Lektor (PKL) i de enkelte specialer følger op på inspektorrapporternes konklusioner og anbefalinger i samarbejde med hospitalsledelsen / Klinikindehaveren, ledelsen på afdelingen og UAO, samt for hospitalerne de uddannelseskoordinerende overlæger.

4.2 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg

Uddannelsesudvalgene for de enkelte specialer har til formål at drøfte spørgsmål om specialets videreuddannelse på samtlige uddannelsessteder i Videreuddannelsesregionen, herunder at bidrage til sikring af en ensartet høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse på alle uddannelsessteder for specialet. Uddannelsesudvalgene bør derfor løbende drøfte de enkelte afdelingers evalueringer og inspektorrapporter og følge op på disse via PKL i specialet, som også informerer DRRLV. I langt de fleste specialespecifikke uddannelsesudvalg er yngre læger repræsenteret ved afdelingernes uddannelseskoordinerende yngre læge

¹ www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11069

² www.sst.dk/Uddannelse%20og%20autorisation/Inspektorordning.aspx

5. Nyttige kontakter

Uddannelsesansvarlige overlæge

Der henvises til hjemmesiden for det enkelte ansættelsessted: <http://www.auh.dk/om-auh/afdelinger/ojenafdelingen/>

Postgraduat klinisk lektor for denne uddannelse

Oversigt findes på [hjemmesiden](#) for Center for Sundhedsvidenskabelige Uddannelser

Specialeselskabets hjemmeside

[Dansk Oftalmologisk Selskab](#)

Sundhedsstyrelsen

www.sst.dk - Den lægelige videreuddannelse

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelsen.dk

Andre

Lægeforeningens karriererådgivning Karrierecoaching

Karriereværket https://www.laeger.dk/sites/default/files/karrierevaerket_1.pdf

[Foreningen af yngre oftalmologer](#)

6. Overordnet organisering af den lægelige videreuddannelse

Navn og forkortelse	Ansvar	Opgaver
Lægefaglig direktør	Har det overordnede ansvarlig for den lægelige videreuddannelse på hospitalet	
UKO - Uddannelseskoordinerende overlæge	Har ansvar for den lægelige videreuddannelse på hospitalet	På alle hospitaler i Videreuddannelsesregion Nord er det i praksis den/de uddannelseskoordinerende overlæger, som varetager udvikling og drift af den lægelige videreuddannelse i samarbejde med den lægefaglige direktør, center- og afdelingsledelserne og de uddannelsesansvarlige overlæger (UAO) og uddannelseskoordinerende yngre læger (UKYL).
Afdelingsledelse	Er ansvarlig for den lægelige videreuddannelse i afdelingen	Afdelingsledelserne sikrer i samarbejde med UAO rammerne for den lægelige videreuddannelse på afdelingen.
UAO – uddannelsesansvarlig overlæge	Er leder af den lægelige videreuddannelse i afdelingen	UAO sikrer i samarbejde med afdelingsledelsen og afdelingens UKYL rammerne for gennemførelse og evaluering af de uddannelsesforløb, som afdelingen tilbyder. UAO skitserer en overordnet plan for hvilke arbejdsfunktioner uddannelseslægen skal varetage for at opnå de kompetencer, som er planlagt opnået i uddannelsesforløbet på den pågældende afdeling og hvordan uddannelseslægen skal rotere mellem afdelingens afsnit eller teams. Denne plan er en del af uddannelsesprogrammet. I dagligdagen er det ofte skemalægger, der lægger arbejdsplanen. UAO skal sikre, at der tilbydes den fornødne oplæring og supervision samt kompetencevurdering i afdelingen. UAO udpeger de speciallæger og uddannelseslæger, som skal fungere som hovedvejledere. Som overordnet ansvarlig for den lægelige videreuddannelse i afdelingen skal UAO holdes orienteret om alle uddannelsesforløb, ligesom UAO skal godkende alle individuelle uddannelsesplaner. UAO beslutter, hvem der kan kompetencevurdere hvilke kompetencer

		(uddelegerer). UAO har ansvar for at alle aftaler dokumenteres skriftligt, herunder at der udarbejdes referater fra samtalerne.
Tutor	I praksis er tutorlægen ansvarlig for den lægelige videreuddannelse. Dette gælder for både almen praksis og speciallægepraksis.	Tutorlægen sikrer rammerne for gennemførelse og evaluering af de uddannelsesforløb, som afdelingen tilbyder. Tutorlægen fungerer som uddannelsesansvarlig overlæge og hovedvejleder for uddannelseslægen. Tutorlægen planlægger i samarbejde med uddannelseslægen, hvilke arbejdsfunktioner uddannelseslægen skal varetage for at opnå de kompetencer, der er beskrevet i uddannelsesprogrammet for den aktuelle ansættelse. Tutorlægen er ansvarlig for, at den fornødne oplæring, supervision og kompetencevurdering foregår. Tutorlægen har ansvar for at alle aftaler dokumenteres skriftligt, herunder at der udarbejdes referater fra samtalerne Klinikindehaveren har ansvar for at alle aftaler dokumenteres skriftligt, herunder at der udarbejdes referater fra samtalerne.
Hovedvejleder	Har ansvar for at den enkelte uddannelseslæge får den tilstrækkelige og nødvendige vejledning i uddannelsesforløbet	Hovedvejleder er ansvarlig for den enkelte uddannelseslæges forløb – herunder afholde vejledersamtaler og sikre, at der udarbejdes individuelle uddannelsesplaner i samarbejde med uddannelseslægen. Hovedvejleder skal sikre at uddannelseslægen får karrierevejledning. Den individuelle uddannelsesplan beskriver hvad den enkelte uddannelseslæge skal fokusere på i den periode planen er lavet for.
Klinisk vejleder	Alle læger i afdelingen	Alle læger kan fungere som kliniske vejledere i den daglige oplæring og supervision. Kliniske vejledere, der er et uddannelsesstrin højere end uddannelseslægen kan efter delegation fra UAO vurdere gennemføre kompetencevurdering.
UKYL – uddannelseskoordinerende yngre læge		UKYL'en samarbejder tæt med den uddannelsesansvarlige overlæge om at sikre og udvikle uddannelsen på afdelingen.
PKL – postgraduat klinisk lektor	Fagligt ansvar for at uddannelsen lever op til målbeskrivelsens krav indenfor	Der er ansat postgraduate kliniske lektorer (PKL) i alle specialer, for Klinisk Basisuddannelse og uddannelsen i akutafdelinger, samt enkelte tværgående

	videreuddannelsesregionen	PKL'er. PKL'ernes opgaver er at sikre kvaliteten af uddannelsen i pågældende speciale/ område, samt at sikre den pædagogiske udvikling i videreuddannelsen. PKL har således formidlende og rådgivende funktion. Det er samtidig PKL'erne, der sammen med de uddannelsesansvarlige overlæger i videreuddannelsesregionen sammensætter uddannelsesforløb og PKL er ansvarlig for at der findes opdaterede uddannelsesprogrammer. PKL rådgiver i sager, hvor der søges merit. Endelig vil PKL i et vist omfang blive inddraget i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb, ligesom PKL inddrages når kvaliteten af videreuddannelsen i en afdeling ikke lever op til kravene (f eks efter et inspektorbesøg – se afsnittet "Evaluerings af den lægelige videreuddannelse").
--	---------------------------	--

6.1 Generelt om uddannelsesvejledning/samtaler

Alle uddannelsessøgende læger tildeles en hovedvejleder. Uddannelseslægen og hovedvejleder er ansvarlige for at gennemføre introduktionssamtale, en eller flere justeringssamtaler samt en afsluttende samtale. Samtalerne indeholder, udover planlægning af kompetenceudvikling, også karrierevejledning. I forbindelse med disse vejledersamtaler udarbejder uddannelseslægen en skriftlig individuel uddannelsesplan, som skal godkendes af hovedvejleder / UAO, samt uddannelseslægen. Da uddannelsesprogrammet beskriver idealforløbet for uddannelsen, er formålet med den individuelle uddannelsesplan at beskrive afvigelser fra standardforløbet.

Det er uddannelseslægens ansvar sammen med hovedvejleder at planlægge, gennemføre og dokumentere disse samtaler. Til brug ved samtalerne er udviklet en app "Vejledning", hvor der er samlet centrale dokumenter og vejledninger til brug under din uddannelse.

6.2 Generelt om godkendelse af kompetencer

Godkendelse af kompetencer og kurser samt tidsmæssig attestations, foregår elektronisk i www.logbog.net. Logbogen findes også som app, hvorfra uddannelseslægen kan klarmelde kompetencer og skrive noter mm.

6.3 Hvis uddannelsesforløbet ikke lever op til uddannelsesprogrammet

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UAO og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet indenfor afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Under ansættelse i praksis drøftes problemet i første omgang med tutorlægen, hvorefter det kan drøftes med specialets PKL, hvis der ikke kan findes en løsning i den pågældende praksis.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.